Правила за оценка и управление на риска на НАЦИОНАЛЕН ДОГОВОРЕН ФОНД „ТРЕНД БОНДС“

С настоящите Правила се урежда организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска в Управляващото Дружество, правилата и процедурите за установяване, оценяване, управление и наблюдение на рисковете, на които са изложени или могат да бъдат изложени инвестициите на Национален договорен фонд “ТРЕНД БОНДС” (“Националния договорен фонд”, “Договорния фонд”,“Фонда” или “НДФ”), организиран и управляван от Управляващо Дружество “Тренд Асет Мениджмънт” АД (“Управляващото Дружество” или “УД”).

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите правила регламентират модела за идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете, свързани с портфейла на Договорния фонд.

Чл. 2. Правилата за управление на риска са част от инвестиционната политика на Договорния фонд, която е описана в Правилата му.

Чл. 3. Управляващото Дружество идентифицира и измерва всички рискови фактори, свързани с отделните инструменти в портфейла по чл. 1, след което измерва общата експозиция на портфейла към тези фактори и взима решения за лимити, толерантност и управление на рисковете на портфейлно ниво.

С тези правила се уреждат ефективни процедури, които позволяват по всяко време да бъде направена оценка до каква степен Фонда е изложен на пазарен риск, ликвиден риск и риск от контрагента, както и на всички други рискове, включително оперативни рискове, които могат да бъдат съществени за него.

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Чл. 4. (1) Организационната структура в Управляващото Дружество, свързана с управлението на риска е триизмерна:

1. Съвет на директорите.
2. Изпълнителен директор.
3. Служители, работещи по договор в Управляващото Дружество

(2) Когато организационната структура, определената в ал.1, е друга или се промени, следва да се гарантира спазването на основния принцип за разделянето на отговорностите между служителите с цел предотвратяване конфликти на интереси.

Чл. 5. Съветът на директорите има следните отговорности по управление на риска:

1. Приема правила за управление на риска и следи за тяхната актуализация.
2. Определя рисковата политика на Договорния фонд, който управлява. Тя може да бъде:

а/консервативна;

б/умерено-консервативна;

в/умерено-рискова;

г/рискова.

3. Контролира рисковите фактори за Договорния фонд чрез обсъждане на доклади, внесени от председателя на съвета и взема решения в границите на своите правомощия.

4. Извършва периодичен ежегоден преглед на политиките и стратегиите за управление на рисковете.

5. Взема решения за кадрово, софтуерно и друго осигуряване на дейностите по управление на риска.

6. Следи за спазването на Правилата за управление на риска и участва активно в процеса на управление на риска.

Чл. 6. Изпълнителният директор има следните отговорности по управлението на риска:

1. Организира работата по правилно провеждане на приетата от Съвета на директорите политика по управление на риска.

2. Контролира спазването на приетите лимити.

3. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск.

4. Следи за съответствие на използваните от съответните служители процедури по измерване, наблюдение и оценка на риска с приетите вътрешно-дружествени документи от Съвета на директорите.

5. Взема решения за кадрово, материално-техническо и методическо осигуряване на дейностите по управление на риска.

Чл. 7. (1) Звеното по управление на риска действа независимо от другите звена в Управляващото Дружество, отчита се пряко пред Съвета на директорите и има следните функции:

1. разработва и прилага системата за управление на риска на Фонда;

2. изпълнява правилата и процедурите по управление на риска;

3. гарантира съответствието с одобрената вътрешна система за ограничаване на риска на Фонда, включително с нормативно определените лимити за стойността на общата рискова експозиция и риска на насрещната страна.

4. консултира управителния орган на управляващото дружество относно определянето на рисковия профил на Фонда;

5. докладва редовно пред управителния орган на управляващото дружество и на лицата, осъществяващи надзорни функции, когато е приложимо, относно:

а) съответствието между текущото ниво на риск, на което е изложен управлявания от него Фонд и одобрените рискови профили на този Фонд;

б) съответствието на Фонда с вътрешната му система за ограничаване на риска;

в) адекватността и ефективността на процеса за управление на риска и по-специално показващ дали са предприети подходящи коригиращи мерки в случаите, когато са констатирани недостатъци;

6. докладва редовно пред висшето ръководство, представяйки текущото ниво на риск, на което е изложен Фондът и за текущите или предвиждани нарушения на ограниченията, като по този начин се осигурява предприемането на навременни и подходящи действия;

7. извършва преглед и подпомага организацията и процедурите за оценка на извънборсовите деривативи.

(2) Служителите от постоянното звено за управление на риска трябва да притежават подходяща квалификация за изпълнение на възложените им дейности.

(3) Управляващото дружество осигурява на постоянното звено за управление на риска съответните правомощия и достъп до цялата информация, необходими за изпълнение на функциите му по ал. 1

(4) Когато управляващото дружество делегира функции по управление на портфейл фонда на трето лице, следва да гарантира, че третото лице спазва изискванията за независимост по чл. 45г от Наредба 44 с оглед недопускане на зависимост и прекаленото повлияване от извършените от третото лице стрес тестове.

(5) Управляващото дружество предприема необходимите мерки срещу възникване на конфликт на интереси с цел осигуряване независимото функциониране на звеното за управление на риска, включително от функцията по управление на портфейл, във връзка с провеждане на стрес тестовете за ликвидност, като тези мерки включват следното:

1. предотвратяване предоставянето на възможност на други страни, като персонал за управление на портфейли или трети лица, на които са делегирани функции по управление на портфейли, да упражняват неправомерно влияние върху изпълнението на стрес тестовете за ликвидност, включително разчитане на решения, свързани с ликвидността на активите;
2. управление на информацията относно стрес тестовете, така че, ако информацията се споделя с клиент, да се гарантира, че това не би било в противоречие със задължението на управляващото дружество да третира справедливо всички инвеститори по начина, по който оповестява информацията относно Националния договорен фонд.

(6) За извършения стрес тест на ликвидността звеното за управление на риска изготвя и предоставя на управителния орган на управляващото дружество доклад, съдържащ резултати, които:

1. удостоверяват дали ликвидността на Фонда съответства на приложимите правила и условията за обратно изкупуване, предвидени в неговата документация;
2. допринасят за управлението на ликвидността на Фонда в най-добър интерес на инвеститорите, включително при планирането на периоди на повишен риск, свързан с ликвидността;
3. спомагат за идентифициране на потенциални слабости в ликвидността на дадена инвестиционна стратегия и съдействат при вземането на инвестиционни решения;
4. подпомагат наблюдението и вземането на решения за управление на риска, включително определянето на съответни вътрешни ограничения от страна на управляващото дружество по отношение на ликвидността на Фонда като допълнителен инструмент за управление на риска;
5. подпомагат управляващото дружество при подготовката на Фонда за криза и за планиране на действия при извънредни ситуации.

(7) Докладът по ал. 6 се представя в Комисията в срока по чл. 45, ал. 6 от Наредба 44.

(8) Резултатите от стрес теста на ликвидността следва да докажат, че управляващото дружество е в състояние да преодолее ограниченията, свързани с наличието на данни, включително чрез избягване на оптимистичните допускания, чрез обосноваване на използването на модели за стрес тест на ликвидността на трети страни, включително когато моделът е разработен от трето лице, управляващо портфейл, както и чрез извършване на експертна оценка на качеството.

III. ИДЕНТИФИКАЦИЯ И ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

Чл. 8.(1) Процесът по установяването, управлението и наблюдаването на рисковете има за цел да редуцира влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху инвестициите, включително на рисковете, произтичащи от макроикономическата среда.

(2) Процедурите за управление на риска включват:

а) идентификация на риска;

б) оценка на риска;

в) избор на стратегия по отношение на риска;

г) избор на начини за намаление степента на риска;
д) контрол нивото на риска.

(3) Оценяването, анализа и мониторинга на рисковите фактори се извършва ежедневно от служителите в звеното по управление на риска.

Чл. 9. *(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* **(1)** *(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* Рисковите фактори, които оказват влияние върху инвестициите, управлявани от УД са:

а) пазарен риск - възможността да се реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на ценни книжа, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други. Компонентите на пазарния риск са:

аа) лихвен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга поради изменение на нивото на лихвените проценти.

бб)*(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* валутен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга или депозит, деноминирани във валута, различна от евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и евро.

вв) ценови риск, свързан с инвестиции в ценни книжа - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

б) кредитен риск – възможността от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност;

в) операционен – възможността да се реализират загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер, включително и правен риск;

г) ликвиден риск – възможността от загуби от наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

д) риск от концентрация – възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към емитенти, групи свързани емитенти, емитенти от един и същ икономически отрасъл, географска област или възникнал от една и съща дейност, което може да причини значителни загуби, както и рискът, свързан с големи непреки кредитни експозиции.

е) рисковете за устойчивостта - събитие или условие от екологично, социално или управленско естество, което, ако настъпи, може да причини действително или потенциално съществено отрицателно въздействие върху стойността на инвестицията.

ж) риск от инвестиции в деривативни финансови инструменти - основните рискове по отношение на деривативните инструменти са свързани с рисковете, характерни за базовите инструменти, въз основа на които са конструирани.

(2) УД във връзка с всички рискове, на които е изложен Фонда, предприема следните действия:

1. установява адекватно документирани техники, инструменти и мерки, които позволяват да се установяват, измерват, управляват и контролират по всяко време рисковете, на които са или могат да бъдат изложени активите му;

2. извършва при необходимост периодични бек тестове за преглед на валидността на мерките за измерване на риска, които включват прогнози и оценки, базирани на модел;

3. извършва периодични, но не по-малко от веднъж годишно, стрес тестове на ликвидността и сценарийни анализи, с цел подготовка за извършване на действия в случай на настъпване на рисковете, възникващи от потенциални промени в пазарните условия, които може да повлияят неблагоприятно на Националния Договорен фонд.

4. установява, прилага и поддържа документирана система, представляваща система от вътрешни рискови ограничителни прагове за Националния Договорен фонд, която:

а) осигурява съответствие с рисковия профил на схемата;

б) указва мерките, прилагани за управление и контрол на съответните рискове за Фонда отчитайки всички съществени рискове, определени съгласно чл. 166, ал. 4 от Наредба 44;

5.) гарантира, че за Фонда текущото равнище на риск отговаря на нивото, определено от системата за вътрешните рискови лимити по ал. 2, т. 4 от настоящия член;

6. установява, прилага и поддържа подходящи процедури, които осигуряват предприемането на навременни коригиращи действия в най-добрия интерес на притежателите на дялове, в случай на настъпване на предвиждани/предвидими нарушения на системата за вътрешните рискови лимити по ал. 2, т. 4 от настоящия член;

Вътрешните рискови ограничителни прагове по ал. 2, т. 4 от настоящия член се определят на нива под нормативно определените прагове съгласно ЗДКИСДПКИ и Наредба 44 Преминаването на всеки праг се документира от звеното за управление на риска и се докладва на управителния орган на управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия.

IV. ПАЗАРЕН РИСК

Чл. 10. Управляващото Дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на пазарния риск, свързан с осъществяването на дейността на Фонда.

Чл. 11. (1) Управляващото Дружество измерва лихвения риск чрез изчисляването на дюрация. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти. УД използва метода на модифицираната дюрация, за да измери лихвения риск, свързан с всяка ценна книга, базирана на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации.
УД прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на лихвения риск.

(2) Дългосрочната стратегия за управление на лихвения риск включва определяне на целеви стойности на чувствителността на портфейла към изменението на нивото на лихвените проценти, съгласно инвестиционните цели и политика на Фонда.

(3) Краткосрочната стратегия включва ежедневно определяне на чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти.

Чл. 12. *(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* **(1)***(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* Управляващото Дружество измерва валутния риск за всяка валута, различна от евро, прилагайки краткосрочна и дългосрочна стратегия.

(2) *(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* Дългосрочната стратегия за управление на валутния риск включва измерване чрез използване на историческата волатилност на курса на съответната валута към еврото спрямо нетната валутна експозиция.

(3) Краткосрочната стратегия за управление на валутния риск включва следене на ефективността на предпазването от валутен риск спрямо разпоредбите на МСС 39.

Чл. 13. (1) Управляващото Дружество прилага краткосрочна стратегия за управление на ценовия риск като измерва и анализира получените резултати чрез един от приложимите за съответния пазар на ценни книжа количествени методи:

1. Историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение;
2. β-коефициента към индексите на съответните пазари;
3. При невъзможност за прилагане на точка 1. и 2., УД използва стандартното отклонение на

избрания индекс на регулирания пазар, на който се търгуват дадените ценни книжа като заместител при цялостния анализ на портфейлите. Показателите по тази алинея се изчисляват веднъж в месеца.

(2) Общият риск на портфейла се измерва чрез историческата волатилност на цената на дяловете, измерена чрез стандартно отклонение.

(3) Дългосрочната стратегия за управление на ценовия риск включва:

1. оценка на приложимостта и ефективността на използваните методи за измерване на ценовия риск;

2. изготвяне на предложения до Съвета на директорите на УД при установяване на необходимост от промяна на използваните методи за измерване на ценовия риск.

(4) Звено „Управление на риска" следи ежедневно ограниченията на инвестициите по групи финансови инструменти, описани в правилата на Фонда, като по този начин осигурява спазването на определената рискова политика на ДФ по чл.5, т 2. Всяко преминаване на ограниченията по предходното изречение се документира от звеното за управление на риска и се докладва на управителните органи на управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия. Управляващото дружество изчислява общата рискова експозиция на Фонда най-малко един път дневно.

V. КРЕДИТЕН РИСК И РИСК НА НАСРЕЩНАТА СТРАНА

Чл. 14. Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на ценни книжа, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и неочаквани събития в държавите, в които те извършват дейност.

Чл. 15. УД разглежда три основни вида кредитен риск:

1. Контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки. Експозицията на Фонда към насрещната страна по сделка с извънборсово търгувани деривативни инструменти може да бъде намалена като се използва обезпечение, което трябва да бъде достатъчно ликвидно. Обезпечението е ликвидно, ако то може да бъде продадено на цена, която е близка до неговата оценка преди момента на извършване на продажбата.

2. Сетълмент риск е рискът, възникващ от възможността взаимните фондове да не получат насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като те са изпълнили задълженията по дадени сделки към този контрагент. УД измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от стойността на управлявания портфейл. Не се включват сделките сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) и на пазари с функциониращ клирингов механизъм.

3. Инвестиционен кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена дългова ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. УД извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на:

3.1. Финансовите отчети на емитента;

3.2. Капиталовата структура на емитента;

3.3. Обезпечението на емисията, в случаите когато емисията е обезпечена;

3.4. Управлението и репутацията на емитента.

Чл. 16. (1) Лимитите за сделки и нивата на риск, свързани с кредитния риск, се одобряват и преразглеждат на тримесечие от Съвета на директорите на УД по предложение на звеното за

управление на риск. Управляващото дружество се стреми да редуцира кредитния риск чрез анализ на финансовото състояние на контрагентите на Националния Договорен фонд и мониторинг на цялостната им дейност.

(2) Управляващото дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна.

(3) Краткосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

1. текуща и последваща оценка на кредитния риск на дълговите финансови инструменти в портфейла на Фонда чрез качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на емитента, обезпечението на емисията, управлението и репутацията на емитента или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг за целите на оценката.
2. текуща и последваща оценка на кредитния риск на насрещната страна по извънборсови сделки посредством качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на контрагентите по извънборсови сделки, предоставеното обезпечение (в случай на наличие на такова), управлението и репутацията на съответния контрагент или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг;
3. проследяване стойността и честотата на неприключилите сделки с даден контрагент;
4. ежедневен контрол за спазването на законовите и приетите вътрешни лимити за концентрация към кредитен риск;
5. постоянно наблюдение на развитието и взаимовръзките между пазарите и икономиката, което улеснява идентифицирането на потенциални рискове от концентрации на кредитен риск (както на ниво група, така и на самостоятелна основа) и факторите, които ги предизвикват.

4) Дългосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

1. изграждане на адекватни системи за управление на информацията, които да позволяват идентифициране на концентрации на кредитен риск и риск на насрещната страна;
2. определяне на вътрешни лимити за концентрация на кредитен риск, в съответствие с инвестиционните цели и политика на Фонда, при необходимост и по преценка на звено „Управление на риска" и отдел „Анализи и инвестиции", съгласувано с Комитета за управление на активите и пасивите («КУАП»);.
3. преструктуриране на портфейла на Фонда в случаите на установен риск от влошаване платежоспособността на даден емитент или контрагент или група емитенти или контрагенти, установена прекомерна концентрация на кредитен риск и др., портфейлът на Фонда се преструктурира по предложение на звено „Управление на риска", съгласувано с отдел „Анализи и инвестиции" и КУАП..

VI. ОПЕРАЦИОНЕН РИСК И РИСКОВЕ ЗА УСТОЙЧИВОСТТА

Чл. 17. (1) Оперативните рискове могат да бъдат:

а. Вътрешни – свързани с организацията на работата на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда.

б. Външни – свързани с макроикономически, политически и други фактори, които оказват и/или могат да окажат влияние върху дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда.

(2) Вътрешните оперативни рискове се състоят без да се ограничават до:

а. Рискове, свързани с персонал;

б. Технологичен риск.

(3) Външните оперативни рискове се състоят (без да се ограничават) до:
а. Риск на обкръжаващата среда;
б. Риск от физическо вмешателство.

Чл. 18. (1) Оценката на оперативните рискове, свързани с дейността на Фонда, се извършва от Звеното по управление на риска.

(2) Служителите, работещи в Управляващото Дружество оказват пълно съдействие на Звеното по управление на риска.

(3) Рисковете, свързани с дейността на Фонда, се оценяват с една от следните оценки:
1. нисък – когато всички рискове са покрити с адекватни контролни процедури с висока ефективност и липсват или са налице незначителни отклонения;
2. среден – когато всички рискове са покрити в известна степен с контролни процедури с недостатъчна ефективност;
3. висок – когато не всички рискове са покрити с контролни процедури и/или процедурите на предварителния контрол липсват или не действат ефективно, в резултат на което е нарушено спазването на принципите за добро управление и прозрачност.

Чл. 19. (1) Рискове, свързани с персонала, са рисковете от загуби, свързани с възможността от грешки, недобронамереност, недостатъчна квалификация, неблагоприятни изменения в трудовото законодателство.

(2) Методи за управление на рисковете, свързани с персонала:

- Ясно дефиниране на вътрешни правила относно правата и задълженията на служителите;
- Ясно дефинирани вътрешни правила за достъп до информационните системи и бази данни на Управляващото Дружество;
- Регулярни обучения на персонала по теми, свързани с:
  - финансова теория и практика;
  - управление на риска;
  - нормативната база, имаща отношение към дейността на Фонда;
  - информационни технологии и сигурност;
  - други.
- Регулярни срещи между отделните звена на Управляващото Дружество за обмяна на опит, впечатления и препоръки, по отношение на източниците на риск и търсене на решения за управлението и минимизирането им;
- Ежегодни събеседвания и оценка на персонала;
- Поддържане на отворени, открити комуникации между различните звена в Управляващото Дружество.

Чл. 20. (1) Технологичен риск е риска, свързан със загуби, обусловени от несъвършенството на използваните технологии - неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни.

(2) Методи за управлението на технологичните рискове:

- архивиране на информационната система на Фонда;
- Процедура за възстановяване на работоспособността на информационната система на Фонда;
- Организация и управление на достъпа на потребителите до информационната система на Фонда;
  - Дефиниране на различни класове информация, съхранявана в УД
  - Дефиниране на нива на достъп на служителите на Управляващото Дружество според длъжностната им характеристика.

Чл. 21. (1) Риск на обкръжаващата среда е риска, свързан с възможните загуби, свързани с изменения в средата от нефинансов характер, в която оперира Фонда - изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система.

(2) Методи за управление на рисковете, свързани с обкръжаващата среда:

- Поддържане на актуална база данни с нормативната регламентация, имаща отношение към дейността на Фонда;
- Използване на външни консултанти и юридически кантори в случай на необходимост за привеждане на дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда в съответствие с нормативните изисквания и промените в тях;
- Вземане на активно участие в публичните обсъждания по отношение планирани промени в нормативната уредба, касаеща дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда.

Чл. 22. (1) Риск от физическо вмешателство – това са рисковете, асоциирани със загуби, в следствие на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Фонда – грабеж, терористичен акт, непозволено проникване в информационната система на Фонда или Управляващото Дружество.

(2) Методи за управление на риска от физическо вмешателство:

- Сключване на договор с охранителна фирма за осъществяване на 24-часово наблюдение и контрол на помещенията, в които се намират технологичните средства и архивите на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда;
- Профилактика на регулярна база на въведените системи за наблюдение и контрол;
- Разработване на процедура за евакуация на служителите в случаите на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда;
- Процедура за докладване на инциденти.

Чл. 23. *(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* **(1)** Управляващото Дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на операционния риск, свързан с осъществяването на дейността на Фонда.

(2) Дългосрочната стратегия предвижда следните принципи при развитието на управлението на операционния риск:

1. Идентифициране на основните рискови идентификатори и представянето им пред Съвета на директорите на УД.
2. Създаване на карта на процесите в дружеството, както и правила за разпределението на задачите и отговорностите на звената при всеки един от процесите.
3. Статистическо наблюдение и измерване на точките, в които са концентрирани най-много събития.
4. Усъвършенстване на организацията и създаване на допълнителни правила и инструкции за всеки един от процесите в УД, когато е необходимо.
5. Изготвяне на стратегия за редуциране на риска, чрез сключване на застраховки и други механизми за прехвърляне на риска.
6. Изготвянето на правила за сътрудничество с Отдела за нормативно съответствие на УД.
7. Определяне на конкретните служители, които ще са отговорни за следене на процесите, протичащи в звената на УД, свързани с дейността на Фонда.

(3)*(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* Краткосрочна стратегия за управлението на операционния риск:

1. Основната цел на краткосрочната стратегия е определяне на насоките, които трябва да бъдат следвани за идентифициране, оценка, наблюдение, контрол и намаляване на операционния риск, свързан с дейностите на Фонда, както и определяне на организационната структура в УД, заета

със създаването и практическото прилагане на системата за управление на операционния риск.
2. Идентифициране на операционния риск - за откриване и разграничаване на операционния риск от другите видове риск, УД използва подробен анализ на бизнес процесите в дружеството, както и вътрешно за всяко звено изследване, което представлява дейност по установяване на факти, спомагащи за разкриването, определянето и локализирането на източниците и концентрация на операционен риск в дейността на Фонда. Допуска се определени (малко на брой) рискове да не бъдат проследени (неидентифицирани). Поради тази причина във всяко звено е въведена процедурата по Риск и Контрол Само-оценка, една от целите на която е да се подобри своевременното установяване на неидентифицираните рискове.
2.1 С цел по-точно разпределяне на операционните събития по рискови класове в зависимост от първопричината за тяхното възникване, в дейността на Фонда са идентифицирани,като потенциални четири основни рискови категории:
2.1.1 Рискове свързани с персонал - *Например:* грешки, недобронамереност, недостатъчна квалификация.
2.1.2 Технологичен риск - *Например:* неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни.
2.1.3 Риск на обкръжаващата среда *Например:* изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система.
2.1.4 Риск от физическо вмешателство – *Например:* грабеж, терористичен акт, непозволено проникване в информационната система, природни бедствия, пожар.
2.2 Бизнес процес - Една или няколко свързани помежду си процедури или операции, които съвместно реализират определена бизнес задача и реализирането им води до конкретни резултати. С оглед постигането на по точни резултати в оценка на операционния риск са идентифицирани следните основни бизнес процеси:
2.2.1 Управление на портфейли
2.2.2 Координация и комуникация
2.2.3 Организация и управление на продажбите и обслужване на клиенти
2.2.4 Управление на риска
2.2.5 Вътрешен контрол
2.2.6 Дистрибуция на дялове на договорни фондове
2.2.7 Счетоводство на договорни фондове
2.2.8 Счетоводство на УД
2.2.9 Логистика
2.2.10 Управление на Човешките ресурси
2.2.11 Управление на УД
2.2.12 Процес на регулативно и вътрешногрупово отчитане, управленска информация
2.2.13 Изчисляване на НСА
3. Оценка на рисковете - чрез съпоставянето на идентифицираните рискове срещу бизнес процесите в една плоскост се отчита и влиянието им върху всеки вид осъществявана дейност в УД. Така се определя и така наречената рискова зона, която е пресечната точка на риска с конкретната дейност. Там е съсредоточен операционният риск, който най-често подлежи на количествено измерване. Рискът се оценява от гледна точка на характеристиките - честота на възникване и степен на въздействие. Звено „Управление на риска" съдейства на ръководителите от различните отдели, като им оказва методическа помощ в процеса на определяне на рисковите зони.
4. *(изм. – реш. от 26 ноември 2025 г.)* Наблюдение на рисковете - всички операционни събития, които носят ефективна загуба, както и такива с потенциална такава, надвишаваща 255,65 евро следва да

се докладват на звено „Управление на риска” от съответните ръководители на отдели и да се регистрират в базата данни.
5. Управление/Редуциране на риска – стратегията включва прилагането на правила, уреждащи организационната структура и нивата на отговорност, както и политики по управление на рисковете, конкретизирани във вътрешните за УД документи – „Правила за управление на риска” на УД”Тренд Асет Мениджмънт” АД и „Правила за вътрешната организация и вътрешния контрол” на УД”Тренд Асет Мениджмънт” АД.
Ръководителите на отдели с помощта на звеното по Управление на риска могат да извършват по-задълбочени анализи на рисковите фактори, както и да определят нови методи за управлението / редуцирането им, които не противоречат на вътрешните правила на УД.

Чл. 23а) Рисковете за устойчивостта могат да възникнат в случай че е извършена инвестиция във финансов инструмент на компания, която не спазва приетите екологични, социални или управленски стандарти като в този случай е възможно да бъде засегната и стойността на инвестицията. Неспзаването на гореописаните стандарти може да доведе до събитие, което да нанесе щети върху околната среда, които от свой страна ще предизвикат съдебни дела и санкции за неспазване на трудово законодателство и негативна информация във публичното пространство.
С оглед на размера на управляваните активи, естеството и обхвата на дейностите, които предлага и вътрешната си организация, Дружеството разглежда рисковете за устойчивостта заедно с останалите рискови събития, които биха могли да окажат въздействие на възвръщаемостта на инвестициите и които се отразяват в цената на финансовите инструменти.
Дружеството е приело и ПОЛИТИКА ЗА ИНТЕГРИРАНЕТО НА РИСКОВЕТЕ ЗА УСТОЙЧИВОСТТА В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИ РЕШЕНИЯ НА УД „ ТРЕНД АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ „ АД

VII. ЛИКВИДЕН РИСК

Чл. 24.. **(1)** Управляващото дружество следи и анализира ликвидния риск на база исторически данни за входящи и изходящи парични потоци, свързани с дейността на Фонда.

(2) Този анализ на Фонда служи за определяне на минималния праг от пари и парични еквиваленти в портфейла му.

(3) При управление на ликвидния риск Управляващото Дружество се съобразява с политиката за обратно изкупуване, установена в Правилата и Проспекта на Фонда, с цел осигуряване спазването на изискванията на чл. 183 ЗДКИСДПКИ за изпълнение на задълженията по обратно изкупуване на дялове от Фонда, като при необходимост се провеждат стрес тестове, които позволяват да се оцени ликвидния риск на Фонда при извънредни обстоятелства.
Управляващото дружество може да извършва стрес тест на ликвидността на всеки три месеца или по-често, или при възникване на необходимост, като причините за определянето на по-ниска или по-висока честота се посочват в Политиката за провеждане на стрес тестове за ликвидност на Договорния фонд.
При определяне честотата на извършване на стрес тестове на ликвидността управляващото дружество взема предвид ликвидността на Националния Договорен фонд и неговите активи, факторите, описани в т. 27 от Насоките относно стрес тестовете за ликвидност в ПКИПЦК и АИФ, като честотата на извършване на стрес тестове на ликвидността е адаптирана към вида и характеристиките на Договорния фонд, без да се възприема универсален подход към всички

управлявани средства.
В срок 30 дни след приключване на проведените стрес-тестове управляващото дружество уведомява заместник-председателя за резултатите от тях, както и за предприетите действия за промяна на политиката за провеждане на стрес тестове за ликвидност на Националния Договорен фонд., ако такива са необходими.

(4) Фондът е длъжен да инвестира в ликвидни прехвърляеми дългови ценни книжа и други ликвидни финансови активи, както и да поддържа такава структура на активите и пасивите, която да му позволява да изпълнява във всеки момент задълженията си по обратното изкупуване на дяловете.

(5) Управляващото дружество управлява ликвидния риск съгласно Правила за поддържане и управление на ликвидността на договорния фонд. Правилата посочват принципите и методите на поддържане и управление на ликвидността, както и правата и задълженията на лицата, отговорни за управлението, отчетността и вътрешния контрол върху ликвидността.

VIII. РИСК ОТ КОНЦЕНТРАЦИЯ

Чл. 25. (1) Управляващото дружество може да инвестира без ограничения активите на фонда в дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България и други държави членки, както и издадени или гарантирани от трети държави, включени в списък, утвърден от комисията по предложение на заместник-председателя.
(2) Управляващото дружество може да инвестира до 15 на сто от активите на Фонда във Дългови ценни книжа, допуснати до или търгувани на регулиран пазар, издадени от един емитент. Ограничението не се отнася за посочените в ал.(1) ДЦК.

(3) Влогове в кредитни институции, платими при поискване или за които съществува правото да бъдат изтеглени по всяко време, и с дата до падеж не повече от 12 месеца за кредитната институция със седалище в Република България или в друга държава членка, а кредитните институции със седалище в трета държава трябва да спазват правила и да са обект на надзор, които Комисията смята за еквивалентни на тези съгласно правото на Европейския съюз- до 100 % от активите на фонда. Максималната стойност на депозитите в една кредитна институция не може да надвишава 50 % от активите на фонда.

(4) Рисковата експозиция на Фонда към насрещни страни по сделки с извънборсово търгувани деривативни финансови инструменти трябва да бъде съобразена с активите на фонда и съответно, при възможност, диверсифицирана на база експозиция към контрагенти или група свързани контрагенти с една и съща икономическа дейност

(5) Управляващото дружество може да инвестира до 15 на сто от активите на Фонда във Дългови ценни книжа, които се предлагат публично или за които има задължение да се иска допускане и в срок, не по-дълъг от една година от издаването им да бъдат допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друг организиран пазар, функциониращ редовно, признат и публично достъпен, издадени от един емитент. Ограничението не се отнася за посочените в ал.(1) ДЦК

(6) Управляващото дружество може да инвестира до 15 на сто от активите на Фонда в Дългови ценни книжа, които не се предлагат публично и за които няма задължение да бъдат допуснати до търговия на регулиран пазар или друг организиран пазар, функциониращ редовно, признат и публично достъпен, издадени от един емитент, като общата стойност на инвестициите в такива

финансови инструменти може да бъде до 25 на сто от активите. Ограничението не се отнася за посочените в ал.(1) ДЦК

(7) Национален договорен фонд „Тренд Бондс"може да надхвърля ограниченията за инвестиции в един емитент по ал. 2 при спазване на следното ограничение:

- до 30 на сто от активите на Фонда, при условие че общата стойност на инвестициите в емитенти, във всеки от които фондът инвестира повече от 15 на сто от своите активи, не надвишава 50 на сто от активите му

(8) Национален договорен фонд „Тренд Бондс" не може да придобива повече от:
- петнадесет на сто от облигациите или други дългови ценни книжа, издадени от едно лице;
- петнадесет на сто от инструментите на паричния пазар, издадени от едно лице.

(9) Инвестиционните ограничения по ал. 1 - 8 не могат да бъдат комбинирани.

(10) Дружествата, включени към една група за целите на съставяне на консолидиран финансов отчет съгласно признатите счетоводни стандарти, се разглеждат като едно лице при прилагане на ограниченията по ал. 1 - 8.

(11) При изчисляване на рисковата експозиция на Фонда към насрещната страна, се използва положителната пазарна стойност на извънборсово търгувания деривативен договор с тази насрещна страна. Позициите на Фонда в деривативни инструменти с една и съща насрещна страна могат да бъдат нетирани, ако УД може да гарантира прилагането на споразуменията за нетиране с насрещната страна от името на Фонда. Нетиране може да бъде извършено само на експозиции в извънборсово търгувани деривативни инструменти с една и съща насрещна страна. Не се разрешава нетиране с други експозиции на Фонда към същата насрещна страна.

(12) При изчисляване на рисковата експозиция на Фонда към насрещната страна УД взема предвид ограниченията по ал. 2 – 4 ако съществува обезпечение. Обезпечението може да бъде отразено по нетна стойност, ако УД може да гарантира прилагането на споразуменията за нетиране с тази насрещна страна от името на Фонда.

(13) УД изчисляват ограниченията за концентрация на емитента по ал. 2 -10 въз основа на базовата експозиция, възникнала чрез използването на деривативни финансови инструменти съгласно метода на поетите задължения.

(14) При изчислението на рискова експозиция на Фонда към насрещна страна по извънборсово търгуван деривативен инструмент УД трябва да включва при изчисленията всяка рискова експозиция към насрещна страна по извънборсово търгуван деривативен инструмент.
Рисковата експозиция на ДФ към насрещна страна в резултат на извънборсово търгувани дериватни инструменти и техники за ефективноуправление на портфейл се включва при изчисляването на праговете по ал.2-10

(15) Рисковата експозиция на фонда към насрещна страна в резултат на сделки с извънборсово търгувани деривативни инструменти и техники за ефективно управление на портфейл се включва при изчисляването на праговете по чл. 187 ЗДКИСДПКИ.
(16) Всички активи, получени от фонда в резултат на използване на техники за ефективно управление на портфейла, се разглеждат като обезпечение и отговарят на критериите по ал. 17 от настоящите правила.
(17) В случаите, когато за фонда се извършват сделки с извънборсови финансови деривати и се използват техники за ефективно управление на портфейла, всяко обезпечение, използвано за намаляване на рисковата експозиция към насрещната страна, по всяко време отговаря на следните

критерии, както са определени в Насоките за компетентните органи и дружествата, управляващи ПКИПЦК:
1. ликвидност- всяко обезпечение, което не е получено в парични средства, следва да има висока ликвидност и да се търгува на регулиран пазар или в многостранна система за търговия с прозрачно определяне на цените, така че да може да бъде продадено бързо на цена, близка до остойностяването преди продажбата; полученото обезпечение следва да отговаря на изискванията на чл. 187 ЗДКИСДПКИ;
2. оценяване - полученото обезпечение следва да бъде оценявано най-малко един път на ден и активи, показващи голяма изменчивост на цената, не следва да се приемат като обезпечение, освен ако не са предвидени достатъчно консервативни равнища на евентуални загуби
3.качество на емитента- полученото обезпечение следва да е с високо качество;
4. корелация- обезпечението, получено от Фонда, следва да бъде издадено от субект, който е независим от контрагента и от който се очаква да не прояви силна зависимост от резултатите от дейността на контрагента;
5. диверсификация на обезпечението- обезпечението следва да бъде диверсифицирано по отношение на държави, пазари и емитенти, като рискът за даден емитент не надхвърля 20 % от нетната стойност на активите на Фонда;
6. рисковете, свързани с управлението на обезпечението- тези рискове следва да са идентифицирани, управлявани и смекчени посредством процеса за управление на риска
7. при прехвърляне на дял полученото обезпечение се държи от депозитаря на Фонда
8. фонда може да пристъпи към изпълнение върху полученото обезпечение по всяко време без позоваване на насрещната страна или одобрение от нея
9. непаричното обезпечение не може да се продава, реинвестира или залага;
10. паричното обезпечение може само да бъде:
а) вложено на депозит в лице по чл. 186, ал. 1, т. 3 ЗДКИСДПКИ;
б) инвестирано във висококачествени държавни ценни книжа;
в) използвано за целите на обратни репо сделки, при условие че сделките са с кредитни институции, които са обект на пруденциален надзор, и че ПКИПЦК може по всяко време да получи обратно пълната парична сума заедно с дължимите лихви;
(18) Паричното обезпечение по ал. 17, т. 10 се инвестира, като се спазват принципите за диверсификация, приложими към непаричното обезпечение.
(19) Фонда може да надвиши ограничението по ал. 17, т. 5, ако обезпечението е в различни прехвърлими ценни книжа и инструменти на паричния пазар, издадени от някое от лицата по чл. 38, ал. 1, т. 9, буква "а" ЗДКИСДПКИ при спазване на изискванията по чл. 187ЗДКИСДПКИ.
(20) 1. В случаите по ал. 19 фонда определя държавите членки, регионалните или местните органи или публичните международни организации, емитиращи или гарантиращи ценни книжа, които те могат да приемат като обезпечение, което може да надхвърля 20 на сто от нетната стойност на активите й, като оповестява това обстоятелство в своя проспект
2 Управляващото дружество не предвижда да достига обезпечение над 30 на сто съгласно чл. 48а, ал.7 от Наредба 44.
(21) Управляващо дружество, действащо за сметка на всички управлявани от него фондове, не може да придобива акции с право на глас, които биха му позволили да упражнява значително влияние върху управлението на емитент. Националният Договорен фонд също така, не може да придобива повече от:
1. Петнадесет на сто от облигациите или други дългови ценни книжа, издадени от едно лице или до 30% съобразно ограниченията на ал.7

2. Петнадесет на сто от инструментите на паричния пазар, издадени от едно лице.

(22) Ограниченията по ал. 21, не се прилагат, когато в момента на придобиване на посочените инструменти Фонда не може да изчисли общата брутна сума на дълговите ценни книжа, на инструментите на паричния пазар или общата нетна стойност на емитираните ценни книжа, така че да прецени дали инвестицията му е в границите, като максимален допустим дял от общия размер/брой на посочените финансови инструменти, издадени от едно и също лице. Под момент на придобиването се има предвид ден и час.

(23) (*отм. - реш. от 22.11.2024г.*)

(24) Ограниченията по този раздел не се прилагат, когато се упражняват права на записване, произтичащи от прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар, които са част от активите на Фонда.

(25) В случаите и при условията, предвидени в Правилата на Фонда и съгласно чл. 187, ал. 7 ЗДКИСДПКИ някои от ограниченията по предходните алинеи могат да не се прилагат до 6 месеца от получаване на разрешението за организиране и управление на Фонда

(26) При нарушение на инвестиционните ограничения по този раздел по причини извън контрола на Управляващото Дружество или в резултат на упражняване права на записване, Управляващото Дружество приоритетно, но не по-късно от шест месеца от възникване на нарушението, чрез сделки за продажба привежда активите на Фонда в съответствие с инвестиционните ограничения, като отчита интересите на притежателите на дялове.

(27) В случаите по ал. 26 Управляващото Дружество е длъжно в 7-дневен срок от извършване на нарушението да уведоми Комисията за финансов надзор („КФН"), като предостави информация за причините за възникването му и за предприетите мерки за отстраняването му. Информацията по предходното изречение не се представя, ако нарушението е отстранено до предоставяне на уведомлението.

Чл. 26. (1) Управителният орган на управляващото дружество установява вътрешно рискови ограничителни прагове, които:

1.За консервативните и умерено консервативните НДФ са на ниво 99% от ограниченията по чл. 25, ал. 2 – 14, чл. 25, ал. 22-25;

(2) Всяко преминаване на праговете по ал. 1 се документира от звеното за управление на риска и се докладва на управителния орган на управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия.

IX. НАБЛЮДЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 27. Управляващото Дружество задължително оценява рисковете, свързани с портфейла на Националния договорен фонд, използвайки данни за фиксиран период време (напр. месец, година и т.н.) като актуализира входящите данни на дневна база.

Чл. 28. (1) Звеното за нормативно съответствие извършва два пъти годишно проверка на процеса по управление и измерване на риска, която включва най-малко проверка на:

1. пълнотата на документацията, свързана с правилата по управление на риска и организацията на звеното за управление на риска;
2. отчитането на оценките на риска в ежедневното управление на риска и целостта на управленската информационна система;
3. процеса на одобрение на методите и системите за оценка на риска;
4. обхвата на основните рискове и утвърждаване на всички съществени промени в процеса на

измерване на риска;
5. точността и пълнотата на данните за позициите, точността и уместността на допусканията за волатилност и корелация, както и точността на оценката и изчисленията за чувствителност към риск;
6. съвместимостта, навременността и надеждността на източниците на данни, включително независимостта на информационните източници;
7. резултатите от тестовете за валидност и точност на използваните методи.

(2) Звеното за нормативно съответствие докладва незабавно в писмена форма на Съвета на директорите при откриване на грешки, нередности, неправилна употреба, измами или злоупотреба във връзка с дейността на Фонда.

X. ВИДОВЕ ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ВИДОВЕ РИСКОВЕ

Чл. 29. (1)Управляващото Дружество сключва сделки с деривативни инструменти от името на Фонда единствено с цел управление на риска – за хеджиране срещу пазарен и кредитен риск.

(2) Управляващото Дружество сключва от името на Фонда (като купувач или продавач) само дериватни договори, които отговарят на следните критерии:
1. деривативни финансови инструменти, включително еквивалентни на тях инструменти, задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез парично плащане, търгувани на регулирани пазари по чл. 38, ал. 1, т. 1 - 3 ЗДКИСДПКИ и/или
2. деривативни финансови инструменти, търгувани на извънборсови пазари, при условие, че:
а) базовите им активи са ценни книжа, финансови индекси, лихвени проценти, валута или валутни курсове, в които Договорният фонд може да инвестира съгласно инвестиционната си политика, определена в Правилата му;
б) насрещната страна по сделката с тези деривативни финансови инструменти е институция – предмет на пруденциален надзор, и отговаря на изисквания, одобрени от КФН;
в) са обект на надеждна и подлежаща на проверка ежедневна оценка и и във всеки момент по инициатива на Договорния фонд могат да бъдат продадени, ликвидирани или закрити чрез офсетова сделка по справедлива стойност.

Чл. 30. (1) Деривативните финансови инструменти, в които Управляващото Дружество инвестира за сметка на Фонда с цел управление на риска са:

- лихвени фючърси, фючърси върху лихвени индекси, фючърси върху облигации, валутни фючърси, договори за форуърдни курсове,
- форуърдни ангажименти за покупка или продажба на дългови инструменти,
- опции върху лихвени проценти,
- опции върху дългови инструменти,
- опции върху финансови фючърси,
- опции върху суапове,
- опции върху валутни курсове,
- варанти върху дългови инструменти,
- суапове.

Чл. 31. (1) Основните рискове по посочените в чл. 30 деривативни финансови инструмент са свързани с рисковете, характерни за базовите инструменти, въз основа на които са конструирани. Основните рискове, характерни за посочените деривативни инструменти, са следните:

1. **Пазарен риск –** рискът от промяна в стойността на деривативните инструменти в резултат на промяна в лихвените проценти, цените на ценните книги, стойностите на индексите или валутните курсове, служещи като базови инструменти, въз основа на които са конструирани. Основните видове пазарен риск, характерни за посочените деривативни финансови инструменти са **ценовият, лихвеният и валутният,** описани в Раздел III от настоящите правила. Пазарният риск на хеджиращите инструменти се разглежда в съвкупност с риска на хеджираната позиция в портфейла. Определянето на пазарния риск на хеджиращите инструменти се прави във връзка със структурирането на хеджиращите сделки и поддържане на ефективен хедж.

2. **Кредитен риск на насрещната страна** – Рискът от загуби, който възниква поради невъзможност на длъжника да изпълни задълженията си по сключения договор. Този риск е значително по-висок при извънборсовите деривати (OTC Derivatives), тъй като сетълмента по сделката се урежда директно с насрещната страна. Значително по-нисък е кредитният риск при борсовите контракти, тъй като клиринговата къща играе ролята на насрещна страна по сделката, а контрагентите са задължени да поддържат минимално-изискуеми средства по маржин сметка в клиринговата къща, гарантиращи извършването на дължимото плащане.

3. **Сетълмент риск –** кредитният риск, който носят контрагентите по сделката през периода на сетълмента. Този риск е значително по-висок при търговията с инструменти на извънборсовите пазари. С цел намаляване му, страните по сделката могат да сключат двустранно споразумение за нетиране, което позволява нетиране на плащанията, без да се извършва реална покупко-продажба на базовите инструменти.

4. **Ликвиден риск -** риск от загуби, поради невъзможност Инвестиционното дружество/Договорния фонд да заеме или да прекрати дадена позиция в случай на неблагоприятни и неочаквани пазарни изменения, без това да окаже съществено негативно влияние върху стойността на деривативния инструмент. Деривативните договори, сключени на извънборсов пазар (OTC пазар) са значително по-нисколиквидни от борсовите деривативни инструменти.

5. **Базисен риск при фючърсни договори –** вероятност за разширяване на спреда между пазарната и фючърсната цена на базовия инструмент, която възниква в случаите, когато характеристиките на хеджиращия инструмент се различават от тези на позицията, която се хеджира.

6. **Риск на лостовия ефект (ливъридж) –** Възможността за ливъридж или финансиране на определен процент от инвестицията със заемни средства, поражда риск от загуба на сума, надхвърляща инвестицията в съответния деривативен инструмент.

(2) Общата рискова експозиция, възникваща в резултат на сделки с деривативни финансови инструменти **следва да не надвишава нетната стойност на активите на Фонда**.

(3) Общата рискова експозиция за основните видове деривативни финансови инструменти се определя въз основа на пазарната и справедлива цена на деривативните инструмент, отчитайки текущата стойност на базовите активи, рискът на насрещната страна по сделката, показателите за бъдещи пазарни изменения и времето, необходимо за закриване на позициите.

(4) УД прилага метода на поетите задължения (“commitment approach”) последователно към всички позиции в деривативни финансови инструменти, включително и за вградените деривативни инструменти, независимо дали те се използват като част от общата инвестиционна политика на Фонда за целите на намаляване на риска или за целите на ефективното управление на портфейла (като на този етап Правилата на ДФ не предвиждат използване за втората посочена цел). Управляващото Дружество счита метода на поетите задължения за подходящ и измерващ адекватно пазарния риск на портфейла, предвид факта, че сделки с деривативни финансови инструменти могат да се сключват само с цел управление на риска (хеджиране), не и с инвестиционна цел, както

и предвид факта, че независимо от целта на придобиването не се предвижда често сключване на сделки, сключване на сделки за голям обем деривати, или сключване на сделки със сложни или екзотични деривативни инструменти.

(5) При прилагането на метода на поетите задължения за изчисляване на общата рискова експозиция на Фонда стойността на всяка позиция в деривативен финансов инструмент се приравнява на пазарната стойност на еквивалентна позиция в базовия актив на този деривативен инструмент. Изчисленията за съответните деривативни инструменти се извършват по следния начин:

1. **фючърси:**

а) фючърси върху лихвени индекси – пазарна стойност на базовия актив, т.е. – брой на контрактите * номинал * нивото на индекса;

б) фючърси върху облигации - пазарна стойност на базовия актив, т.е. – брой на контрактите * номинал * пазарна цена на "cheapest-to-deliver" облигация претеглена с фактора на конверсия;

в) лихвени фючърси - брой контракти * номинал;

г) валутни фючърси – брой контракти * номинал;

2. **форуърди:**

а) договори за форуърдни курсове – главница (т.е. пазарна стойност на базовия актив) на форуърдния договор;

б) форуърдни ангажименти за покупка или продажба на дългови инструменти - главница (т.е. пазарна стойност на базовия актив) на форуърдния договор;

в) валутен форуърд – главница в съответната валута.

3. **опции:**

а) опции върху дългови инструменти - пазарна цена на базовия актив, претеглена с делтата на опцията, т.е. – главница * цена на облигацията * делта;

б) опции върху лихвени проценти **-** главница * делта;

в) валутни опции **–** главница в съответната валута*делта.

4. **варанти:**

а) варанти върху дългови инструменти - пазарна цена на базовия актив, претеглена с делтата на варанта, т.е. – главница * цена на облигацията * делта;

5. **лихвен суап** – номинал на договора (фиксираната страна);

6. **CDS:**

а) при покупка на протекция – пазарна стойност на базовия актив;

б) при продажба на протекция – по-високата стойност измежду пазарната стойност на базовия актив и номиналната стойност на базовия актив.

(6) Определянето на общата рискова експозиция включва:

1. Изчисляване на експозицията, възникнала от всеки отделен деривативен инструмент.

2. Идентифициране на споразуменията за нетиране или хеджиране. За всяко нетиране или хеджиране се изчислява нетна експозиция както следва:

а) брутната експозиция е равна на сумата от експозициите към отделните финансови деривативни инструменти след отчитане на нетирането;

б) ако споразумението за нетиране или хеджиране се отнася за позиции в ценни книжа,

пазарната стойност на ценните книжа може да се използва за нетиране на брутната експозиция;

в) абсолютната стойност на резултата от калкулацията е равна на нетната експозиция.

3. Общата рискова експозиция е равна на сумата от:

а) абсолютната стойност на експозицията по всеки отделен деривативен инструмент, неучастващ в нетиращи или хеджиращи споразумения;

б) абсолютната стойност на нетната експозиция, получена след отчитане на нетиращите и хеджиращите споразумения.

(7) При изчисляване на общата рискова експозиция на Фонда, Управляващото Дружество може да вземе предвид споразумения за нетиране и хеджиране, ако тези споразумения не пренебрегват очевидни и съществени рискове и водят до явно намаляване на рисковата експозиция.

(8) Нетиране може да се извърши между: деривативни финансови инструменти, конструирани върху един и същ базов инструмент, независимо от датата на техния падеж; позиции в ценни книжа (акции, облигации и др.) и деривативни финансови инструменти с базов актив съответните ценни книжа.

(9) За да се възползва от възможността за намаляване на общата си рискова експозиция, УД следва да докаже, че цената на хеджирания и хеджиращия инструмент винаги се движат в противоположна посока и демонстрират силна отрицателна корелация, независимо от пазарните условия.

(10) Ако използването на деривативни финансови инструменти не създава допълнителен риск за ДФ, базовата експозиция не се включва в изчисляването на задължението.

(11) При използване на метода на поетите задължения споразуменията за временно заемане на средства, сключени от името на Фонда, съгласно чл. 188 ЗДКИСДПКИ не се включват при изчисляването на общата рискова експозиция.

(12) Методи за оценка на рисковете, свързани с инвестиции в деривативни финансови инструменти:

1. **Пазарен риск –** лихвеният, валутният и ценовият риск на базовите инструменти се измерват въз основа на описаните в Раздел IV количествени методи. За оценка чувствителността на цената на опциите и варантите към различните рискови фактори, определящи цената им, се използват следните измерители:

а) Делта – изменението стойността на опцията/варанта в резултат на промяната в цената на базовия актив.

б) Тита – изменението в стойността на опцията с приближаване на датата на падежа, при константни други фактори;

в) Вега – изменението в стойността на опцията спрямо промяната на волатилността.

2. **Базисен риск** – експозицията към базисен риск се измерва чрез разликата между текущата стойност на базовия актив и договорената му фючърсна цена.
3. **Кредитен риск на насрещната страна –** измерва се чрез пазарната стойност на вземането от съответния контрагент.
4. **Сетълмент риск –** измерва се чрез пазарната стойност, предмет на сетълмент по сделката.

5. **Риск на лостовия ефект –** измерва се с пазарната стойност на % ливъридж, договорен по сделката.
6. **Ликвиден риск –** измерва се чрез следната методика:

Max loss = W*S*1/2, където

W е пазарната стойност на деривативния инструмент,
S е спредът между цена продава и купува, разделен на средната цена

$$S = \frac{\left[P(ask) - P(bid)\right]}{P(mid)}$$

(13). Общата стойност на експозицията на Фонда, свързана с деривативни финансови инструменти, не може да бъде по-голяма от нетната стойност на активите му. Когато прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар съдържат вграден деривативен инструмент, експозицията на Фонда към този деривативен инструмент се взема предвид при изчисляването на общата експозиция по предходното изречение.

Фондът няма да използва ливъридж и няма да отчита този риск.

Когато Фондът инвестира в деривативни финансови инструменти, базирани на индекси, тези инструменти не се комбинират за целите на инвестиционните ограничения по чл. 25, ал. 2 - 10.

За целите на настоящата алинея рисковете, свързани с експозицията в деривативни финансови инструменти, се изчисляват, като се вземат предвид текущата стойност на базовите активи, рискът на насрещната страна по сделката с деривативния финансов инструмент, бъдещите колебания на пазара, както и необходимият период от време за закриване на позицията.

Чл. 32. (1) При хеджиране на активите на Фонда с деривативни финансови инструменти Управляващото Дружество се съобразява с ограничението, че стойността на базовия актив на всяка отделна хеджираща позиция може да превишава стойността на актива към момента на сключване на сделката, който Фонда притежава в портфейла си. С цел постигане на ефективност, хеджиращата сделка се извършва при спазване на инвестиционните ограничения, посочени в Правилата на Фонда.

(2) Размерът на позициите в деривативни финансови инструменти, в които управляващото дружество инвестира за сметка на Договорния фонд с цел управление на риска зависят от ефективността на хеджирането.

(3) Размерът на позицията в деривативни инструменти се определя от следните основни принципи:

1. Основен фактор, който определя ефективността на хеджиращите сделки е избора на хеджиращ инструмент с базов актив или активи, които осигуряват най-добра корелация между цената на хеджиращия инструмент и цената, която стои в основата на съответния риск, който се хеджира.

2. Хеджирането се счита за високоефективно, ако в началото и по време на неговото съществуване се очаква измененията в справедливата стойност или паричните потоци на хеджирания актив да бъдат почти напълно компенсирани посредством измененията в справедливата стойност и паричните потоци на хеджиращия инструмент, а конкретните резултати са в рамките на 80-125 %.

(4) При управление на активите на Националния Договорен фонд, управляващото дружество ежедневно следи и оценява ефективността на хеджирането, като прилага принципите на МСФО9.

XI. СЧЕТОВОДНИ ПРОЦЕДУРИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 33. Основна цел на счетоводните процедури е адекватното събиране, обработване и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация за степента на риск, на която е изложен Националния Договорен фонд.

Чл. 34. Своевременното и вярно представяне на информацията за степента на изложеност на риск пред Съвета на директорите е предпоставка за недопускане на концентрация на рисковете и понасяне на финансови загуби.

Чл. 35. Счетоводните процедури трябва да осигуряват всеобхватност на стопанските процеси, като по този начин се минимизира риска от загуба и изкривяване на информацията за моментното състояние на Националния Договорен фонд.

Чл. 36. Счетоводните процедури трябва да осигуряват подходящо структуриране на финансово-счетоводната информация за целите на управление на рисковете от Управляващото Дружество. Това се постига чрез детайлизиране и адекватно групиране на информацията от първичните счетоводни документи, на базата на индивидуалния сметкоплан и специализирано програмно осигуряване.

Чл. 37. За осъществяване на целите, стоящи пред счетоводните процедури за управление на рисковете, е необходима съгласуваност с всички звена в Управляващото Дружество.

Чл. 38. Предпоставките за правилното функциониране на счетоводните процедури са следните:

1. Спазване на одобрената от Съвета на директорите счетоводна политика, изработена в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети;
2. Вярно, точно и своевременно осчетоводяване на стопанските процеси;
3. Осигуряване на необходимия информационен поток към счетоводното звено;
4. Навременност на подаваната към счетоводното звено информация;
5. Структуриране на индивидуалния сметкоплан за целите на получаване на необходимата счетоводна информация;
6. Активно взаимодействие със звеното за управление на риска и другите звена на Управляващото Дружество за получаване на вярна и навременна информация за степента на изложеност на риск;
7. Наличие на програмни продукти, целящи автоматизиране на процесите, систематизиране на информацията, улесняване достъпа на данните от първичните документи и източници и надеждното им архивиране;
8. Организационна структура на счетоводното звено в съответствие с нуждите на Управляващото Дружество, при ясно определени права, отговорности и нива на достъп до информацията;
9. Ежедневно осчетоводяване на всички операции, както и преоценка на финансовите инструменти в портфейла на Фонда, съобразно нормативните изисквания и възприетата счетоводна политика;
10. Отдел Управление на портфейли, служителите от звеното за управление на риска и счетоводител от Отдел “Счетоводство” на УД ежедневно извличат и предоставят на други звена и на ръководството на Управляващото Дружество, както и анализират информацията за оценка на рисковете. Ежедневно изготвят баланс и аналитична оборотна ведомост и активно участват при изготвяне на ежедневните справки; Задълженията на главния счетоводител не са в противоречие със задълженията на служителите от отдела за нормативно съответствие и служителите от звеното за управление на риска, а само ги допълват по отношение извличането и анализирането на счетоводна информация, с цел постигане на максимално ефективно управление на риска;

11. Предвиждане на коригиращи действия при допускане на грешки от различно естество в счетоводното звено;
12. Възможност за контрол на дейността от звеното за нормативно съответствие и Съвета на директорите на Управляващото Дружество;
13. Надеждно съхраняване на хартиените носители на информация чрез осигуряването на подходящи помещения за това.

Чл. 39. Управляващото Дружество определя източниците на ценова информация, данните от които ще се ползват за ежедневна и/или ежемесечна преоценка на позициите в портфейла на Фонда, както и отговорните за това служители.

Чл. 40. Източници на цени са регулираните пазари на финансови инструменти – "Българска фондова борса" АД и чуждестранни регулирани пазари, на които се търгуват финансови инструменти.

Чл. 41. Източници на котировки могат да бъдат признати световни информационни агенции като REUTERS, BLOOMBERG и други електронни системи за ценова информация.

Чл. 42. За всяка от позициите във финансови инструменти, които нямат текущи котировки за цени се определя метод за пресмятане на справедливата й цена, като този метод се следва последователно. Отговорен за пресмятането на справедливите цени е Ръководителят на отдел "Управление на портфейли" на УД, който трябва да може да дава разяснения по калкулациите и периодично да проверява пригодността и адекватността на използваните методи.

Чл. 43. Управляващото Дружество следва да делегира отговорности на служителите на отдел "Управление на портфейли", звеното за нормативно съответствие и отдел "Счетоводство", които да следят за отклоненията в сетълмента по сделките с дългови инструменти, валути.

XII. АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

Чл. 44. Правилата и процедурите, уреждащи вътрешната организация и отговорностите в УД са подробно уредени в „Правила за вътрешната организация и вътрешния контрол" на УД "Тренд Асет Мениджмънт" АД и „Правила за управление на конфиденциалната информация и предотвратяване на конфликти на интереси" на УД "Тренд Асет Мениджмънт"АД, като те съдържат и осигуряват:

а) идентифициране, събиране и разпространяване в подходяща форма и срокове на надеждна и достоверна информация, която позволява на всяко лице в Управляващото Дружество да поеме определена отговорност;
б) ефективна комуникация по хоризонтална и вертикална линия и на всички йерархични нива на Управляващото Дружество;
в) политики и процедури за разрешаване и одобряване;
г) политики и процедури за разделяне на отговорностите по начин, който не позволява един служител едновременно да носи отговорност по одобряване, изпълнение, осчетоводяване и контрол на сделките;
д) политики и процедури за достъп до информацията;
е) правила за управление на човешките ресурси.
Правила относно организационната структура на Управляващото Дружество във връзка с оценката и управление на риска се съдържат и в Раздел II „ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА" на настоящите правила.
В допълнение, политики, процедури и правила по б. „в" по-горе се съдържат и в Устава на УД "Тренд Асет Мениджмънт" АД, който в съответствие с изискванията на Търговския закон съдържа изчерпателна уредба на правомощията на корпоративните органи на Управляващото Дружество и

разпределението на функциите между тях (в това число по управление на договорни фондове), включително определя кои решения са от компетентността на Общото събрание на акционерите и съответно на Съвета на директорите.
В стриктно съответствие с разпределението на функциите между различните отдели и служители в отделите, и при спазване на изискването за разделяне на отговорностите съгласно б. „г" по-горе, са изготвени и се спазват длъжностни характеристики за всяка заемана длъжност в Управляващото Дружество, в които се определят изискванията към лицата за назначаването им на съответната длъжност и кръга от задължения, които им се възлагат.

Чл. 45. Административни процедури, необходими за осъществяване на дейността на Управляващото Дружество са:
1. Процедура за одобряване или коригиране на вътрешните правила;
2. Наличие на система за вътрешен контрол;
3. Поредица от действия на служители, във връзка с осъществяване на дейността на Управляващото Дружество, съобразно издадения му лиценз;
4. Упълномощаване на служители за потвърждаване и подписване на документи в рамките на дейността на Управляващото Дружество;
5. Процедура за създаване, функциониране и управление на данните и документите в Управляващото Дружество, включително и тяхното архивиране;
6. Администриране и управление на информационната система;
7. Правила и отговорни служители за уведомяване на Комисията за финансов надзор относно дейността на Управляващото Дружество.

Чл. 46. Във вътрешните правила Управляващото Дружество регламентира случаите на конфиденциалност при работа с вътрешна информация, както и нормите за поведение на служителите по отношение на клиентите на Управляващото Дружество, в случаи, когато услугата, искана от клиент, се отнася до инвестиция, информацията за която не е публично достояние.

XIII. ОТЧЕТНОСТ И РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 47. Управляващото Дружество води и съхранява отчетна информация за сключените сделки с деривативни инструменти, като в годишния отчет разкрива подробна информация относно задълженията, възникнали от сделки с деривативни инструменти.

Чл. 48. Управляващото Дружество извършва оценка, контрол и преглед на системата за управление на риска веднъж годишно, в това число на:

- адекватността и ефективността на вътрешните правила за управление на риска;
- степента на спазване на правилата за управление на риска;
- адекватността и ефективността на мерките, предприети за отстраняване на недостатъците в процеса на управление на риска.
- Периодичният преглед, контрол и оценка по за съответната година се извършват в срок 90 дни от края на годината и се документират, като се посочва датата на извършването им.

Периодът обхваща текущата финансова година.

Чл. 49. Въз основа на извършената проверка по чл. 48 по-горе и при необходимост от внасяне на промени в Правилата за управление на риска, Съветът на директорите на Управляващото Дружество приема промени в Правилата, които се внасят в КФН за одобрение по реда на чл. 179,

ЗДКИСДПКИ в срок не по-късно от 7 дни след датата на приемането им.

Чл. 50. (1) Управляващото Дружество, от името и за сметка на Националния договорен фонд, разкрива публично най-малко веднъж годишно информация със следното съдържание:

1. информация относно целите и политиката във връзка с управлението на рисковете поотделно за всеки риск, която включва:

а) политики и процедури за управление на различните видове риск;

б) структурата и организацията на звеното за управление на риска;

в) обхват и характер на системите за отчет и измерване на риска;

г) политиките за хеджиране на риска чрез деривативни инструменти и неговата редукция, както и политиките и процедурите за наблюдение на постоянната ефективност на процесите по хеджиране и редукция на риска;

2. информация относно използваните методи за оценка на всеки вид риск, както и описание на съответните вътрешни и външни показатели, които се вземат предвид при прилагането на метода на измерване.

(2) Информацията по ал. 1 се разпространява чрез интернет страницата на управляващото дружество в срок до 30 дни от извършване на прегледа по чл. 166, ал. 7 от Наредба 44 и следва да остане налична до извършване на следващия преглед

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Настоящите правила са приети от Съвета на директорите на Управляващото Дружество "Тренд Асет Мениджмънт" АД с решение от 18.04.2024г., изменени с Решение на СД от 22.11.2024г. и влизат в сила след издаване на одобрение от заместник – председателят на КФН, ръководещ управление „ Надзор на инвестиционната дейност", изменени с Решение на СД от 26.11.2025г. и влизат в сила от датата на въвеждане на еврото в Република България 01.01.2026г.

§ 2. За всички въпроси, които не са изрично уредени в тези Правила, намират приложение разпоредбите на ЗДКИСДПКИ, актовете по прилагането му и останалото приложимо законодателство.

§ 3. В случай на несъответствие между разпоредби на тези Правила и на нормативен акт, прилага се последния, без да е необходимо изменение в Правилата, освен ако това изрично не се предвижда от нормативния акт или тези Правила.

За Управляващото дружество "Тренд Асет Мениджмънт" АД,
действащо за сметка на Национален Договорен Фонд "ТРЕНД БОНДС ":

_____
/Траян Антонов Кършутски,
/Председател на СД и Изпълнителен директор/